

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:
 miesięcznie 2 korony;
 z dwurazową dostawą do domu dopłaca się 60 halerczy;
 na prowincji:
 z dwurazową przesyłką: z dwurazową przesyłką:
 rocznie . . . 30 K — h . . . 36 K — h
 kwartalnie . . . 7 50 . . . 9 . . .
 miesięcznie . . . 2 50 . . . 3 . . .
 W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Rekopisów Redakcja nie zwraca.

Adres: „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Marjacki 5. 7. Telefonu Nr. 151.

Ogłoszenia

Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halerczy
 Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadesłane* 40 halerczy
 Drobne ogłoszenia po 3 halercze za słowo. — Najmniejsze ogłoszenie 30 halerczy.

Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halerczy.

Numer pojedynczy

we Lwowie: na prowincji:
 w czasy . . . 8 halerczy poranny . . . 10 halerczy
 popołudniowy 4 halerczy popołudniowy . . . 5 halerczy

Wybuchy neurasteniczne.

Lwów 14 marca.

Młodość ma swe prawa — powiadają z pewną dumą i emfazą młodzi, a powtarzają to za nimi dość bezkrytycznie i „zasiepieni” w nich obrońcy. „Ma swe prawa” — bezwarunkowo — ale i obowiązki... — dodają musi każdy człowiek dojrzały, rozważny i o przyszłość tej młodzieży, pośrednio zaś całego swego społeczeństwa, naprawdę dbały... Pierwszym zaś z obowiązków tej młodzieży jest niezaprzeczenie ten, aby tę wiosenną dobę swego życia ona starała się wykorzystać dla należytej uprawy — *sit venia verbo* — ducha i serca, aby jak najlepszym ziarnem zapłodniła swoją jaźń duchową i mogła wtedy, gdy jesień życia dla niej zawita, zbierać z wiosennej swej pracy plony jak najobfitsze. Bo gdy zbiera ona te plony, to napełniają się zarazem spichrze narodowe wszelakim dobytkiem i Ojczyzna rośnie w siłę i potęgę.

Tak było zawsze i wszędzie u ludów oświeconych od wieków, tak być powinno i musi w przyszłości, ale... niestety tak nie jest oto w naszych czasach... Dziwny jakiś wicher wieje od niedawna na młodzież wyższych zakładów od Petersburga aż po Madryt i Salamankę, — rzec można nawet, opowiadała ją wszędzie jakby formalny zarzek neurastenji, która to choroba, jeśli nawidzi młode organizmy, łamie je najczęściej na życie całe...

Można jeszcze, a nawet trzeba z wielu względów rozumieć i usprawiedliwiać tę neurastenję, albo mówiąc wyraźniej, owe odruchy rewolucyjne, wśród młodzieży na uniwersytetach rosyjskich. Całe to społeczeństwo ledwo dysze w ciężkich okowach azjatyckiego łańcucha samodzielnia — coż dziwnego, że okowy te wpijają się najboleśniej w młode ciało, że młodzież na uniwersytetach rosyjskich stokrót więcej ma powodów i tytułów do buntu przeciw samowoli nowożytnych „opryczników” carskich w Petersburgu, aniżeli którakolwiek młodzież w całej Europie! Gdziekolwiek jednak prawie niema śladu takich ogólnoludzkich pobudek tego prądu rewolucyjnego. Gdzieindziej, — młodzież uniwersytecka żyje pod macierzyńskimi skrzydłami ustaw i przywilejów akademickich i raczej zachodzi tam możność nadużycia tych praw ze strony młodzieży, aniżeli ich ścieśnienia lub utraty, z woli rządów albo społeczeństwa.

A mimo to — z wyjątkiem uniwersytetów angielskich, francuskich, włoskich i w państwach pomniejszych Europy — wszędzie widzimy jakiś niezdrowy, zgubny ferment w tych świątyniach nauki, który powoduje do wielce szkodliwych dla celów oświaty waśni, zatargów w łonie młodzieży, do gorszącego zaprawdę rozdwojenia w szeregach młodych szczepek społeczeństwa. Widzimy grupowanie się studentów na stronnictwa społeczne i polityczne, a nawet wyznaniowe, na obozy narodowe, a na śmierć i życie się zwalczające — słowem: *wie die Alten stigen* — nie „*sungen*” — *so zwitschern die Jungen!* I zamiast nauki wyteźnionej dla przyszłości, zamiast serdecznego, szczerzego propagowania idei miłości i braterstwa — co chyba młodzieży przystoi — bierze u niej górę marna, pozioma chęćka pozowania na reformatorów, polityków, mentorów swego społeczeństwa. Słowem: widać i słyhać najczęściej czyny i słowa, wrzekomo udowadniające, że „mędrze jako od kury”; młodzież wbija się w pychę i zarozumiałość, (który to proces psychiczny w młodym wieku niesłychanie łatwo się odbywa), marnuje czas swój na bezowocne politykowanie, zużywa siły inte-

lektualne i fizyczne na kłótniach i walkach, które w rzeczywistości ani jednej cegiełki dostarczy nie mogą do wybudowy gmachu oświaty i potęgi Ojczyzny...

Takie oto są skutki tego zarzaka jakby neurastenji, który szerzy się wśród młodzieży mnóstwa uniwersytetów zachodniej Europy. A jeśli on szkodliwym jest dla młodzieży narodów, żyjących w niepodległości i mających swój byt polityczny, to o ileż szkodliwszy, a nawet wprost zgubny dla tej, która żyje wraz ze swymi ojcami czarnym, gorzkim chlebem niewoli?

Uwag tych nie stosujemy w tej chwili specjalnie do tej albo owej młodzieży. Wywołały je pod pióro nasze najnowsze skandale uniwersyteckie w Pradze i Wiedniu, które są jakby dalszym ogniwem w łańcuchu neurastenicznych wybuchów walk narodowościowych lub socjalnych na wielu wszechnicach w Europie.

Jezuici w Niemczech.

Onegdajsze depesze nasze doniosły, że niemiecka Rada związkowa zniósła przed paru dniami bardzo znaczną większość głosów §. 2 ustawy o Jezuitach. Uchwała — jak łatwo zrozumieć — była niezwykłą niespodzianką dla całej prasy niemieckiej, a szczególnie zaskoczyła pisma liberalne, które niespodziewały się podobnego kroku po hr. Buelowie, zwłaszcza, że — jak same zaznaczają — walka przeciw katolicyzmowi i centrum, ostoji jego w parlamencie niemieckim, niezwykle zaostrzyła się w ostatnich czasach. Uchwałę powyższą uważać należy za epilog kilkunastoletniej zaciętej walki między parlamentem berlińskim, a Radą związkową Rzeszy, z której stanowczym oporem spotykały się kilkakrotnie uchwały parlamentu, domagające się zniesienia w całości lub częściowo ustawy o Jezuitach.

Ustawa ta pochodzi z 4 lipca r. 1872, a zatem z czasów walki kulturalnej, rozpoczętej przez „żelaznego kanclerza”. Zniesiony właśnie paragraf brzmi: „Członkowie zakonu Towarzystwa Jezusowego, zakonów pokrewnych i kongregacji zbliżonych do zakonów (*ordensähnlich*), jeżeli są poddaniymi zagranicznymi, mogą być wygnani z granic państwa; jeżeli są krajowcami, może im władza zakazać pobytu w poszczególnych powiatach lub miejscowościach, albo też na pewne miejscowości ich ograniczyć.” Natomiast utrzymuje się dalej w mocy §. 1 tej ustawy, brzmiący jak następuje: „Zakon Towarzystwa Jezusowego, albo też itd., jest wykluczony z granic państwa niemieckiego. Zakładanie siedzib jest mu wzbronione.”

Mimo kilkakrotnych niefortunnych prób samego parlamentu, a opozycji państw i państewek niemieckich, dopiero w roku zesłanym kanclerz Rzeszy, hr. Bülow, licząc na poparcie stronnictwa centrum na innych polach, oświadczył, że pruscy członkowie Rady związkowej głosować będą za zniesieniem odnośnego paragrafu. Oświadczenie to kanclerza wywołało swoje czasu formalną burzę w kołach protestanckich. Zdawało się też przez czas dość długi, że Rada związkowa ulegnie się oburzonej opinji publicznej, rok bowiem z górą przyrzeczenie kanclerza czekało swego załatwienia.

Wreszcie onegdaj Rada związkowa Rzeszy oświadczyła się znaczną większością głosów za zniesieniem drugiego paragrafu ustawy powyższej.

Sama w sobie uchwała ta Rady związkowej nie posiada zbyt wielkiego, praktycznego znaczenia. Przedewszystkiem uprzytomnić sobie należy, że i po zniesieniu owego paragrafu, nie ma mowy o dopuszczeniu Jezuitów do Niemiec, jako zakonu, że i

nadal nie wolno im będzie w tem państwie zakładać klasztorów, poświęcać się działalności duszpasterskiej lub nauczycielskiej. Zniesiony jedynie będzie przepis, pozwalający władzy miejscowej wydać niezwłocznie każdego Jezuitę, poddanego niemieckiego, przebywającego, lub przybywającego do Niemiec, nawet w sprawach prywatnych tylko. Co się tyczy Jezuitów, poddanych zagranicznych, to wobec nich władze niemieckie stosować mogą w danym razie prawo, pozwalające im wydać niedogodnych cudzoziemców z granic państwa niemieckiego.

Pośrednio jednak rzeczona decyzja rady związkowej nie jest pozbawiona poważnej bardzo doniosłości politycznej, oznacza bowiem nowe i stanowcze zwycięstwo stronnictwa centrum, odniesione nad uprzedzenia szerokiej kół protestanckich, ale i berlińskich kół decydujących. Nie uiega bowiem kwestji, że przez czas dość długi przeciwny był temu ustępstwu na rzecz katolików sam cesarz Wilhelm, obawiający się, jako najwyższy zwierzchnik kościoła protestanckiego, niekorzystnego na protestantyzm wpływu Jezuitów, nawet wtedy, gdy przebywać będą w Niemczech, jako osoby prywatne.

Widocznie udało się obecnie hr. Bülowowi rozwiązać te obawy i uprzedzenia. Nie należy tylko podejrzawać obecnego kanclerza o sentymentalizm, o obudzenie się w jego sercu poczucia sprawiedliwości i słusności, które skłoniłyby go do zniesienia niesprawiedliwej i jatrzącej ludność katolicką pozostałości z czasów walki wyznaniowej. Decydowała w tej sprawie zasada: *do ut des*. Niezadługo przedstawiony będzie parlamentowi projekt nowego powiększenia marynarki. Los tego projektu spoczywa w ręku, decydującego przy obecnym składzie parlamentu, stronnictwa centrum, czekającego tak długo daremnie na spełnienie przyrzeczenia, danego mu przez kanclerza w sprawie Jezuitów.

Być także może, że za pomocą tego ustępstwa na rzecz centrum, kanclerz spodziewa się osłabić opór tego stronnictwa przeciwko nowym projektom antipolskim.

Obrazek jeden z wielu.

Jak to odbywa się „gniecenie” żywiołu ruskiego przez Polaków, o czem sążniste artykuły wypisują rozmaici „dopisywatele” do pism hajdamackich i niehajdamackich, niech ilustrować obrazek jeden z wielu, jaki otrzymujemy z prowincji:

Gmina Bursztyn dzieli się na gminę ogólną i gminę chrześcijańską. — W gminie chrześcijańskiej zasiadają radni Rusini i Polacy; otóż ta gmina na posiedzeniu roku zeszłego, mając przewyższającą liczbę radnych Rusinów wraz z burmistrzem radykałem ruskim, uchwaliła darować „Proświecie” plac pod budowę czytelnicy ruskiej. Plac ten, wartości około 5000 koron, położony jest przy najpiękniejszej ulicy, obok probostwa gr. kat. — Nie mielibyśmy nic przeciwko temu; gdyby gmina chrześcijańska była grecko kat., ale ponieważ gmina ta składa się z członków wyznania rzymsko katol., przeto nie miała prawa wbrew woli Polaków rozporządzać się tak hojnym datkiem dla „Proświty”, tem bardziej, że o ile nas poinformowano; to w Austrii nie ma gmin chrześcijańskich osobno gr. kat., a osobno rzymsko-katolickich, tylko ogólne chrześcijańskie. Nie mielibyśmy też nic przeciwko temu, gdyby nie było w naszym miasteczku czytelnicy polskiej, która dzięki staraniom Konstantego hr. Romera i ks. Stanisława Stawieńskiego od roku istnieje i która by miała równe prawa i pretensje, by jej plac pod budowę darowano.

Lecz ruscy hajdamaki do tego nie dopuszczają, bo przez założenie czytelnicy polskiej

usunął im się grunt do rubszczenia garstki Polaków i tak w połowie już zruszczonej. Należę jednak mamy, że wydział rady powiatowej w Rohatynie nie zaaprobuje uchwały zeszlortocznej gminy chrześcijańskiej i nie pozwoli na darowanie gruntu dla „Proświty”, a tem samem usunie rozgoryczenie wśród Polaków, którzy, mierząc równą miarą, mają taką samą pretensję, jak i Rusini.

Bursztyn, miasteczko o przeważnej ludności ruskiej, wychowywanej w duchu Petryckich, Szczypawków, prowadzone ręką prowodyrów hajdamackich, składającej się przeważnie z ruskiej inteligencji, posiada także kasyno dla zebrań towarzyskich inteligencji miejscowej; a ponieważ inteligencja ta, to przeważnie urzędnicy w 1/4 Rusini, Polacy zaś stanowią ledwo 1/4 część, musieli się z kasyna powoli wycofać, gdyż kasyno robiło wrażenie jakiegoś zebrań kozackiego. Nie usłyszałeś słowa po polsku, tylko wszystko po rusku, a trzeba wiedzieć, że dzięki dobrej gospodarce polskiej, kasyno to przedstawia ładny inwentarz i szkodaby było, by to, na co polskie ręce pracowały i na co grosz polski płynął, przeszło w ręce ruskie.

Ponieważ kasyno chyli się ku upadkowi, tak, że z dniem 1 czerwca zostaje bez lokalu, więc co czynią Rusini? Oto jest w Bursztynie kupiec Rusin, mający sklep z rozmaitymi artykułami. Tajemni tedy drogami umawiają się z nim o podnajęcie nędznego lokalu, tuż położonego i przypierającego do sklepu. Kupiec ten, zawodowy hajdamaka i wróg polskości, chodzi po biurach urzędników Polaków i prosi, by swym wpływem poparli, aby kasyno przeszło pod jego dach; sądzi, że Polacy nie pójdą na lep Rusinów i nie zechcą swoim krwawym groszem wspierać tendencji hajdamackich. Lepiej niech kasyno runie, a inwentarz przejdzie do czytelnicy polskiej, niż wspierać propagandę ruską.

Sojusz słowiańsko-włoski.

Interesującym symptomem w walce narodowościowej, jaką wiodą nasi pobratymcy południowi, Chorwaci i Słowianie z Włochami, jest propozycja zgody i porozumienia, która wyszła z pism słowiańskich i podjęta została szczerze przez pisma włoskie. Dzienniki włoskie i słowiańskie poczęły rozpisywać się o zgodzie z tego punktu widzenia, że zgoda ta jest konieczną ze względu na niebezpieczeństwo wspólne, zagrażające ze strony niemieckiej. Impuls ku temu zbliżeniu się słowiańsko-włoskiemu dały znane zajęcia na uniwersytecie innsbruckim w Tyrolu, gdzie studenci niemieccy poturbowali swych kolegów włoskich z powodu prelekcji, wygłoszonej w języku włoskim przez profesora Włocha, sprowadzonego z królestwa, oraz późniejsze demonstracje studenckie przed uniwersytem w Wiedniu i wynika z tego powodu walka, w której brało udział po jednej stronie kilkuset studentów włoskich i słowiańskich, po drugiej niemieckich.

Przeciw temu porozumieniu wystąpiła nagle „wszechwłoska” gazeta tryjesteńska *Piccolo* z taką zaciekłością, że zwróciło to na siebie uwagę zaalpejskiej prasy włoskiej. Nadzwyczajnie ciekawe wyjaśnienie tej zaciekłości antysłowiańskiej, daje Ricciotti Garibaldi, który oświadczył, że na czelę agitacji wszechwłoskich nie stoją Włosi, lecz ukryci żydzi włoscy, którzy mają własne ze Słowianami rachunki do załatwienia, i że artykułów *Piccola* nie należy żadną miarą uważać za objaw woli i uczucia narodu włoskiego. *Piccolo* jest dziennikiem najbardziej rozpowszechnionym wśród Włochów austriackich i najwięcej skłonił do porozumienia z wydawany jest przez żydów włoskich, o tem wiadano dawniej, nie przypuszczano jednako-

woż, że zostanie napiętnowany przez wybitnego patryjota włoskiego w sposób tak stanowczy, zwłaszcza, że dziennik tryjesteński popierał zawsze dążenia irredentystów, duchem pokrewnych Garibaldiemu.

Tymczasem jednak myśl pogodzenia się Słowian z Włochami przyobletła się w formie pochwytniejszą, bo oto w Tryjeście poczęło wychodzić pismo wyłącznie tej idei poświęcone.

Jest to *Jadran* (Adriatyk), wychodzący w połowie w chorwackim, w połowie w włoskim języku. Zaczął on od tego, że publikuje kilka listów Ricciotti’ego Garibaldi’ego, syna Józefa Garibaldi’ego, w których wyraża Chorwatom sympatję włoskie i wyraźnie zaznacza, że przeciw słowiańszczyźnie podjada prasa włosko-żydowska, wydawana w języku włoskim, gdyż żydzi nienawidzą Słowian i drżą przed możliwością porozumienia się ostatecznego wszystkich szczepów słowiańskich, którego obawiać się Włosi nie mają żadnego powodu.

W Tryjeście nie brak było zresztą nigdy ze strony słowiańskiej usiłowań w kierunku zawiązania stosunków przyjaznych z Włochami i przez długi szereg lat wydawał tam zasłużony publicysta Jagić organ w języku włoskim *Il Diritto Croato*, w którym obok artykułów treści politycznej były chorwackie powieści, nowele i poezje, tłumaczone na język włoski. Złośliwy *Piccolo* zwał tendencję organu słowiańskiego i nazywał go z przekąsem z powodu jego tendencji rusofilskich *Il Diritto Cosaco*.

Idea porozumienia się słowiańsko-włoskiego, nietykalo u Chorwatów, ale także wśród Serbów, ma przedstawiciela wybitnego w księciu Mikołaju czarnogórskim, teściu króla włoskiego, a natrafia na przeciwników jedynie w stronnictwie chorwackim, które przybrało sobie nazwę stronnictwa „wszechchorwackiego”, zwanego także „prawasłami”. Ciekawa rzecz, że na czelę tego stronnictwa stoi także żyd, adwokat zagrzebski, dr. Franke, który uważa siebie za najgorętszego patryjota chorwackiego i w organie swym *Hrvatsko Pravo*, podejrzewa nawet takiego patryjota, jakim jest biskup djałowski, ks. Strossmayer, o brak patriotyzmu. Stronnictwo to rozporządza już kilkoma mandatami w sejmie chorwackim i dalmackim, a chociaż wywiesza płaszczyk najskrajniejszego radykalizmu narodowego i zwalcza mjadjarów i rząd austriacki, cieszy się mimo to pewnymi względami i protekcją rządu, a nie ulega najmniejszej wątpliwości, że głównie zawiędzia to swemu antysłowiańskiemu programowi. Idea porozumienia się słowiańsko-romańskiego wydaje się tym „wszechchorwackim” jakimś niebezpieczeństwem dla narodu chorwackiego i dlatego w sejmie dalmackim rozkazano posłom wszechchorwackim demonstracyjnie opuścić salę obrad w chwili, gdy namiestnik dalmacki wypowiedział kilka słów po włosku.

Usłużne pisma austriackie wydawane w języku niemieckim, fakt taki oczywiście w lot chwytają, aby Włochów uprzedzić niekorzystnie dla Chorwatów i roztrąbić przed światem, że mrzonką jest, czy to idea zbliżenia się Słowian południowych między sobą, czy też porozumienie się słowiańsko-romańskie. Arcyznamieniem jest, że dr. Frank mimo to, że mu udowodniono stosunki z wiedeńską *Neue Fr. Presse*, najzaciętszą przeciwniczką Słowian, potrafił nadal utrzymać się na czelę stronnictwa wszechchorwackiego, w którego skład nawiasem powiedział, wchodzi bardzo już liczna wśród Chorwatów inteligencja żydowska. Prasa, którą stronnictwo to utrzymuje, za główne uważa sobie zadanie: niedopuszczenie do porozumienia z Serbami, zamieszkującymi Chorwację i Słowonię — jego dziełem były też smutnej pa-

Kazimierz Laskowski.

„NASZ”.

Niby-powieść.

I zwróciwszy się do Stuckiego, który, korzystając z chwili, chciał się wynieść niepostrzeżenie, zagroził mu drogę z okrzykiem:

— Ja tu właściwie dla pana, panie Lucjanie! Byłem już w mieszkaniu, sądząc, że pan wcześniej wypręga się z tej tacki dziennikarskiej! Masz pan chwilkę czasu? Chciałbym w cztery oczy pomówić...

— Jestem na wychodnym...
 — To pójdźmy razem. Odprowadzę pana...

Przeształ Paczuliemu z oddalenia uklon ręką.

— Zatem chodźmy — zdecydował się Stucki, otwierając drzwi i przepuszczając Drwalskiego.

Był na serjo zdziwiony tym nagłym interesem. Drwalskiego znał mało i z nienajlepszej strony. To też zaraz za drzwiami spytał:

— Jestem na rozkazy... Czem mogę służyć?

Drwalski przybrał tajemniczą minę.

— Kiedy... doprawdy... boję się — cedił, rozdzielając wyraz od wyrazu. — Ale stało się! Chocłbym się miał narazić, uważam za obowiązek koleżeński... Zresztą jestem pewien pańskiej dyskrecji...

— Ale o cóż chodzi właściwie? — zagadnął Stucki.

Zamiast odpowiedzi, Drwalski zatrzymawszy się na chodniku, pochwyił oburącz rękę Stuckiego, potrząsnął i z namaszczeniem wygłosił:

— O mej szczerzej życzliwości jesteście chyba przekonani, panie Lucjanie!

Stuckiemu nie wypadło przeczyć, więc odwzajemniwszy się ukłonem, bąknął jakiś stereotypowy ogólnik i, powtórzwszy jeszcze natarczywiej poprzednie pytanie, dodał:

— Jeżeli to nic ważnego, to nie krępuję szanownego pana, tembardziej, że sam...

— Bał nic ważnego i przeciwnie, kwestja wielkiej wagi — wybuchnął teraz Drwalski. — Powiem krótko... Byłem wczoraj wieczorem u Goldów. Wiesz pan, jestem z nimi blisko. Proszono mię o wskazówki przy układaniu listy zaproszonych na dzisiejszy festyn. Jest „stary”, Hieronim z żoną, Stefan... Oczywiście jednego z pierwszych wymieniam pana... Hieronim oponuje... Pytam o powód. Nie wyjawia przyczyny... ale trwa przy swoim. Wtedy Stefan robi brata wprost awanturę o pana... Oni się nie lubią, to wiadomo. Od słowa do słowa... ledwie burzę zażegnał i ostatecznie...

— I ostatecznie? — podchwycił Stucki, krańcziej.

— Ostatecznie znajdzie pan zaproszenie w mieszkaniu. Ale, swoją drogą, ta niechęć Hieronima nie jest bez ale — napomknął pytająco.

Stucki pohamował wzburzenie i napozór obojętnie przerwał:

— Z panem Hieronimem Goldem spotykałem się wszystkiego dwa czy trzy razy. Przyczyn tej niechęci, o której dowiaduję się od łaskawego pana, nie odgaduję. Powodów do niej nie dajem. Jeżeli to są jakieś plotki, to z ludźmi, którzy z tego źródła czerpią, nie chciałem nigdy mieć do czynienia. Podobnie postąpię i z panem Goldem.

— Ależ nie trzeba tego tak brać tragicznie, kochany panie — podchwycił uspokajająco Drwalski. — Żałuję nawet, że o tem wspominałem... Musiał tam ktoś... coś... jak to u nas w Warszawie... i cała historia! Nie trzeba tego brać do serca!

— Ja też nie biorę — odparł sucho Stucki.

— I będziesz pan na jubileuszu?

— Nie wiem. Prawdopodobnie! Przecież to nie jest jubileusz pana Hieronima!

— W każdym razie proszę o dyskrecję — zastrzegł się Drwalski.

Stucki skłonił głowę, ale po chwili dodał: — O ile sprawa nie przybierze innego obrotu. W takim razie musiałbym się powołać na pańskie świadectwo.

— Ach! Boże uchowaj! co znowu! Ręczę panu za to, że nawet nie da poznać po sobie...

— Ale ja nie będę się tait i, jeżeli nadarzy się sposobność!

Złota twarz Drwalskiego przedłużyła się. Drgnął.

— Gorączka z pana — wybąknął zaniepokojony. W każdym razie proszę do mnie nie mieć pretensji. Jak Boga kocham! tylko z życzliwości... A przyznam się kochanemu panu — dodał tonem poufnej próby — iż nie byłoby mi na rękę... tego... bo... to... Prawdopodobnie o głupstwo idzie... Może Goldowi się wydało...

Chciał coś więcej powiedzieć, ale zawahawszy się, urwał.

Stucki obrzucił go przenikliwym spojrzeniem. Domyślił się, że Drwalski wie znacznie więcej, niż powiedział, więc, nie spuszczał oka, spytał nagłaco:

— Powiedział pan wszystko. W grę wchodzi pani Irena?

Drwalski wzruszył ramionami silnie, przystanął i rozłożył ręce.

— Jak Boga kocham! nie wiem! Słyszałem że w tych dniach zrobił jej jakąś scenę w sklepie. Mieli się nawet rozejść! ale to się przytrafiło tyle razy, że nie można przywiązywać do tego najmniejszej wagi... najmniejszej wagi! — powtórzyl z naciskiem. — Zresztą pani Irena prawdopodobnie niebawem wyjdzie powtórnie za mąż.

— Za mąż? — z nieudaniem zdziwieniem spytał Stucki, zwalnając kroku.

— Tak coś mówią... za Kornwalda, ex-warszawskiego kapitaliste, zamieszkałego obecnie stale w Paryżu — objasnł pospiesznie Drwalski. — To także stara historia! Poznali się jeszcze za życia pierwszego męża zagranicą — opowiadał w dalszym ciągu, kontent z zaprzestania poprzedniej drażliwej rozmowy.

Ale Stucki, któremu się nagle cała misja Drwalskiego wydała wielce podejrzana, przerwał:

— Zagadaliśmy się. Zapomniałem na śmierć, że ktoś na mnie czeka. Przepraszam... Zaczął się żegnać i, panując już zupełnie nad sobą, dorzucił żartobliwie:

— Dzięki szanownemu panu za przyjemną pogawędkę. Doprawdy, dawno się tak nie ubawiłem! Słusznie zawiął, a kowala wieszają... Skoro pan... pan... Kornwald porywa Dulcineę, należałoby przeto z nim skrzyżować szpady, nie to mna, którego ta cała sprawa tyle obchodzi, co śnieg zeszlortoczny.

— Swój drogą proszę o dyskrecję!.. Dalibóg tylko z życzliwości — przypomniał Drwalski.

— Ależ ja sobie z tego nic a nic nie robię — upewnił Stucki, podając mu rękę.

(Ciąg dalszy nast.)

mieję krwawe rozruchy antiserbkie w Zagrzebiu — i zohydzenie idei solidarności słowiańskiej rzekomo w imię idei „Chorwacja dla Chorwatów” i w myśl przysławia powtarzanego na przekór pokrewnym Serbom, że „od Balkana do Triglava tje hrvatska bit država” (od Balkana do Trygławy ma być państwo chorwackie). Wszechchorwat Frank potępia wszelki sławianofilizm jako niebezpieczny idei chorwackiej; gotów jest do kompromisu z Madziarami i Niemcami, o czym świadczyły ostatnie jego mowy w sejmie chorwackim, tylko o porozumieniu z Serbami i Słowiańszczyzną nie chce wiedzieć. Młodzież chorwacką, jako niedojrzałą umysłowo i politycznie, zdołał p. Frank częściowo opanować, ale nie na długo, gdyż dziś już mnożą się symptomy, świadczące, że młodzież ta odwraca się od nauki pseudopatrioty. Reakcję przeciw ideom wszzechchorwackim wywołała głównie ta część młodej inteligencji chorwackiej, która kształciła się na uniwersytecie praskim.

Radca stanu Braun.

Cesarz Franciszek Józef poniósł stratę wiernego służy. Radca stanu Braun, który od roku 1863—99 był sekretarzem monarchy i jednym z najbardziej wpływowych urzędników kancelarii cesarskiej, a przez przeszło 30 lat jej dyrektorem, zmarł nagle w Aussee. Był to jeden z ludzi jak najbardziej wpływowych — jakkolwiek z radą się nie narzucał i nie nadużywał swego wpływu, przeciwnie, uprzywilejował go wypierał, dbając ciągle o jego biżnierność. Już sam fakt jego bezpośrodkowej, codziennej styczności z monarchą i ciągłość informacji za jego pośrednictwem otrzymywanych, ważyły na wypadkach i przechylały nieraz szalę w tę lub ową stronę. Wybitna indywidualność radcy stanu Brauna nie wysuwała się na widownię; posuwał on bowiem dyskretne aż do trzójliwości. Na dworze twierdzono, że jedynie tylko w wyjątkowych wypadkach wyrażał wobec monarchy sąd o rzeczach i ludziach, wiedząc dobrze, że *est tempus tacendi, est tempus loquendi*; natomiast nader ściśle informował monarchę o wszelkich ważnych dla państwa wydarzeniach i sprawach urzędowych. Na pozór skromny, potulny i zamknięty w sobie, miał wiele wytrwałości i konsekwencji. Przedmiotowość swoją posuwał aż do manji, a towarzysztwa ludzi i wiru świata po za urzędem swoim uprzywilejował unikał, bojąc się być narzucanym na pokusę niedyskretnych pytań i podejrzenia, że jakas żądza wiadomości wyszła od niego.

W urzędzie był on szafarzem łask monarchy. Utrzymywał stosunek z postami, którzy po porażkach prosili go o pośrednictwo w sprawie zapomóg i datków na cerkwie, kościoły i ubogich. Nieraz też, dając w tej mierze dowody życzliwości postom polskim, zapewniał ich, że wysoko ceni ich przywiązanie do monarchy. O ile hr. Grünne, który dawniej był prawą ręką monarchy, był we wielu kołach nie lubianym, o tyle radca Braun cieszył się powszechną sympatią. Oszczędzenie monarche przykrości, ułatwienie jego zadań, gruntowne przygotowanie komentarzów do listów, przez obydwa rządy monarche przedkładanych, było jego usilnym staraniem. On też przyjmował podania o audjencje, umiejąc tagodnością i wyrozumiałością usunąć niejedną trudność, zapobiedz niejednej krzywdzie, pocieszyć niejedną biedę. Wysocy dygnitarze przychodzili nieraz mu się kłaniać; nie był on jednak wrażliwym na pochlebstwo, a równie grzecznym okazywał się tak dla wielkich tej ziemi, jak i dla małych.

Radca stanu Braun miał przykrą misję oznajmiania ministrom ustnie lub pisemnie, że czas rządów się już skończył, że trzeba się poddać do dymisji. Z zadania tego wywiązywał się gładziej i delikatniej, aniżeli prawa ręka cesarza Wilhelma, Lucanus. On to również oznajmiał ministrom nominację ich, słowem wschodzącym jednak nie dawał się oślnić, a od zachodzących się nie odwracał. Wizerunek jego, wiernie oddany, widzimy w dziele wydanym z powodu jubileuszu rządów cesarza Franciszka Józefa. Przedstawił go również powieściopisarz Gregor von Samarow, który powieściami swymi, zawierającymi trochę prawdy, ale wiele fałszu, obudził w swoim czasie wielką sensację. Jest ustalonem zdanie, że cesarz za radą Brauna powołał do rządu gabinet Hohenwarta i że jego obecności w Bieglerhütte w Dornbach odbywały się narady nad programem rządów, że też z jego inicjatywy mianował cesarz ministrów Habietiuika, Irezka i Schaffelle. Pomimo upadku Hohenwarta nie utracił zaufania monarchy, używany często w tajnych misjach i najdelikatniejszych rodzinnych interesach. Beust w wspomnieniach swoich opowiada, że w chwili, w której się tego najmniej spodziewał, po wzmocnieniu jego wpływu przez wotum zaufania delegacji, Braun go odwiedzał, zalecając mu spokój i wypoczynek, a gdy Beust zrazu nie mógł, czy nie chciał zrozumieć, radził mu Braun ułatwić cesarzowi podaniem się do dymisji tak trudną i przykrą decyzję. Zwano też tak jego, jak i ministra Welsersheimba, białą damą gabinetów. Ponieważ cesarz wstaje pomiędzy 4 a 5 rano, radca stanu Braun od rana do wieczora był przy pracy. Niepospolity stylistą, załatwiał radca Braun korespondencje cesarską i redagował pisma odręczne. Baron Braun nie pozostawił pamiętników; wiele tajemnic, znanych obok monarchy, tylko jemu samemu, obecnie zstępując z nim do grobu.

Od administracji.

Powieść Kazimierza Glińskiego „Boruta” w wydaniu fejetonowym jest do nabywania w naszej Administracji po cenie 80 h.

KRONIKA.

Djarższ lwowski. **Poniedziałek, 14 marca.** **Powszechne wykłady uniwersyteckie:** W szkole realnej (ul. Kamienna 1. 2) o godzinie 5½ wieczorem, prof. dr. A. Zippert: „Dzieje literatury węgierskiej w XIX w.” — W zakładzie chemicznym uniwersytetu (Długosza 6) o godzinie 7 wieczorem, doc. uniw. dr. K. Hadaczek: „Sztuka rzymska” (z obrazami świetlnymi).

Teatr miejski: „Lysistrata”, operetka. Początek o godzinie 7 wieczorem. **W Filharmonii:** Wielki koncert filharmoniczny ze współudziałem p. Ernesta Dohnaniego, pianisty. Początek o godzinie 7 wieczorem. **W sali rękodzielniczej (Ratusz II p.):** Posiedzenie komitetu obywatelskiego dla zabawy i obchodów narodowych. Początek o godzinie 6 wieczorem. **W Kole im. Tad. Kościuszki T. S. L. (ul. Zimorowicza 16):** Wykład dra Nikołajskiego: „O samorządzie gminnym”. Początek o godzinie 7 wieczorem.

Kalendarz. Poniedziałek (14): Matyldy p. — Bożena. — (1 Marta): Ewdoksj. Wschód słońca o godzinie 6 minut 23, zachód o godzinie 5 minut 57. **Stan powietrza:** Godzina 6 rano: Ciepłota: 3°R Pochmurno.

Mianowania. Wydział krajowy mianował inżyniera II kl. Aleksandra Bogdanowicza inżynierem I klasy a Jana Romanowskiego inżynierem adjunkta inżynierem II klasy w oddziale techniczno drogowym. **Z Akademii umiejętności.** Posiedzenie administracyjnej komisji fizjograficznej odbędzie się we środę, dnia 16 marca br., o godzinie 6 wieczorem w gmachu akademii.

Walne zgromadzenie lwowskiego towarzystwa właścicieli realności odbędzie się w piątek dnia 18 marca br. o godz. 7 wieczorem w sali towarzystwa pedagogicznego przy ul. Zimorowicza 1. 17. Na porządku dziennym między innymi: Sprawa podwyższenia gminnego podatku czynszowego.

Pogrzeb śp. ks. K. Zulińskiego. Wczoraj popołudniu spoczęły doczesne szczątki śp. ks. K. Zulińskiego w rodzinnym grobowcu na cmentarzu Łyczakowskim, odprowadzone przez tłumy publiczności. O godzinie 3 popołudniu ruszył pochód z przed domu żałoby przy ul. Teatyńskiej. W ulicach, którymi przechrodził pochód żałobny, paliły się latarnie. Pochód otwierał oddział ochotniczej straży pożarnej ze sztandarem, za nim postępowała kapela narodowa i deputacja Sokoła. Z kolei szły cechy i stowarzyszenia ze sztandarami, zastęp młodzieży szkół średnich i deputacja Tow. Szkoły Ludowej z wieńcem z kart. Na wstęgu ob barwach narodowych widniał złoty napis: „Niestrudzonemu pracownikowi na wiecie niepodległości — T. S. L.” Następnie w dwu długich szeregach postępował, śpiewając smętne psalmy, kler zakonny i świecki, za nim zaś prowadzący pochód, kolega szkolny zmarłego, ks. Staszionis. Stanęła wreszcie czarna skromna trumna u wrót grobowca. Po odprawieniu modłów przemówił: ks. Ciemiński i reprezentant młodzieży, podnosząc zastręgi i cnoty zmarłego, poczem kamień zamknął się nad zwłokami patrioty. Smutny obrzęd zakończył odpiewanie pieśni: „Z dymem pożarów”, „Salve Regina” i „Anioł Pański”.

Koncert na rucie tuchlańskim, którego urzędzeniem zajmuje się znany krytyk muzyczny p. Stan. Meliński przybrała nadzwyczajne artystyczne rozmiary. By koncertowi temu nadać blasku, zaprosił p. Meliński p. Francesco Spretino, znakomitego, a wobec sztuki polskiej tak bardzo zasłużonego kapelmistrza wiedeńskiej opery nadwornej i poruczył mu artystyczne kierownictwo tym koncertem. P. Spretino zaproszenie to przyjął i nadesłał p. Melińskiemu umyślnie na ten koncert skomponowaną pieśń, którą odpiewa znakomity nasz pieśniarz dr. Zawilowski. Z zamieszanych artystów współudział w tym niezwykłym koncercie przyjął ponadto heroina teatru warszawskiego p. Wanda Siemaszkowa i niezwykłych zdolności młoda wiolinistka p. Stanisława Arnoldówna lwowianka, uczennica „Meisterschuli” słynnego Szefzika w Pradze.

Z artystów lwowskich, w koncercie tuchlańskim w części wokalnej wystąpią: pna Wanda Stajewska (która kreować będzie w piątek Ofelję w Thomasa „Hamletcie” na scenie lwowskiej), dr. Konrad Zawilowski i słynny chór męski „Lutni”, pod dyrekcją Stanisława Cetwińskiego. Część zaś deklamacyjną obok pani Wandy Siemaszkowej, objął p. Ferd. Feldmann.

Wspomnieć jeszcze się godzi o nadzwyczajnej uprzejmości dyrektora opery p. Chodakowskiego, który celem umożliwienia pp. Stajewskiej i Zawilowskiemu wzięcia udziału w koncercie, oświadczył z własnej inicjatywy, że w sobotę 26 bm., mimo, że na wieczór ten przypadałoby przedstawienie „Hamleta”, naznaczy inną operę lub operetkę, w której wymienieni artyści udziału nie biorą.

Dnia 26 bm. odbędzie się więc na nowym dworcu kolejowym koncert niezwykły, to też nie dziw, że już dziś cały Lwów czyni starania o bilety na ten ran, a temsamem na koncert. **Kradzież.** Słomowowi Sperlingowi skradziono przed kilku dniami złoty zegarek z łańcuszkiem wartości 400 koron.

Od słów do noża. Wczoraj po południu zawezwano pogotowie stacji ratunkowej na ulicę Źródłaną 1. 33. Do Jana Winnickiego, murarza, przyszedł w odwiedziny szwagier jego. Zrazu spokojna i obojętna rozmowa zamieniła się w gorącą walkę słowną; zakończyła się ona nieszczęśliwie dla gospodarza, gdyż szwagier dobywszy zwykłego szczyryka, zadał mu kilka niebezpiecznych ran w głowę i szyję. Po opatrzeniu ran, pogotowie odwiezło ciężko rannego Jana Winnickiego do szpitala powszechnego.

Wiosenny jarmark na konie, który rozpoczął się w Krakowie, jest w tym roku bardzo ożywiony. Koni przyprowadzono więcej niż w poprzednich latach, również przybyło wielu kupców z zagranicy. Wiele koni ma być zakupionych dla Japonji.

Towarzystwo malarzy polskich zawiązało się w tych dniach w Berlinie. Celem jego jest kształcenie się w zawoździe malarstwu. W tym celu odbywać się będą ćwiczenia we wszystkich gałęziach malarstwa i w pracy praktycznej. Ponadto ma to towarzystwo za zadanie nieść pomoc materialną malarzom-Polakom, przebywającym na obczyźnie.

Znieważenie duchownego. W Będzinie w Królestwie Polskim zdarzył się fakt następujący: Przy sposobności urzędzonego w Będzinie staraniem władz rządowych nabożeństwa prawostawnego za powołaniem oręza rosyjskiego, zarządził inspektor szkolny, aby młodzież katolicka tamtejszej szkoły handlowej wzięła

udział w nabożeństwie. Prefekt szkolny ks. Tomasiak sprzeciwił się temu tłumacząc, że sam urządził takie nabożeństwo w kościele katolickim. W odpowiedzi na to brutalny inspektor napadł na księdza w kancelarii, znieważył go słownie i wyrzucił z gmachu szkoły. Sprawa pójdzie na drogę sądową, gdyż ksiądz postąpił zgodnie z przepisami władzy.

Samobójstwo. W Frankfurcie nad Menem zastrzelił się Wojciech Jaffé, współwłaściciel domu bankowego Jaffé i spka w Trewirze. Przyczyną samobójstwa był zły stan interesów. **Walka z alkoholem.** Charakterystyczny fakt samoobrony włościac przeciwko pijaństwu zdarzył się we wsi Lihaczowo i we wsi Podolinie w gub. moskiewskiej. Włościanie wsi Lihaczowo, donosił *Now. Wremja*, dowiedziawszy się, że rząd ma zamiar odnowić najem sklepu monopolowego, uchwalili na zebraniu gromadzkim, że żaden z włościac nie wynajmie na ten cel ani sklepu, ani ziemi. Zarząd akcyzowy, widząc, że w Lihaczowie nie będzie można otworzyć sklepu, chciał wynająć odpowiedni sklep w sąsiedniej wsi Podolinie, ale i tam skończyło się na zamiarze, bo podoficyci postanowili również nie wydzierżawiać mieszkania na sklep monopolowy.

Ankieta w sprawie „cudownych dzieci.” Oryginalną ankietę ogłosił miesięcznik paryski *La Revue*, zwróciwszy się do różnych znakomitości naukowych ze świata artystyczno-literackiego z zapytaniem: „Czego spodziewać się można w przyszłości od przedwcześnie dojrziałych t. zw. cudownych dzieci?” W kwestji tej wypowiedzieli się Bertholet, Mantegazza, Flamarion, Bourget, Prudhomme i wielu innych. Opinia tych powag wypadła dość przychylnie dla „cudownych dzieci”, niektórzy bowiem z zapytanych przez *La Revue* uważają je za normalny przejaw genialności, szczególnie w dziedzinie muzyki.

Fotografie na paznokciach rąk. Szczególny wybrzyk mody, przejęty z Ameryki, zaczyna się szerzyć u pań londyńskiego towarzystwa. Polega on na tem, że panie każą sobie kopjować fotografie na paznokciach. Fotograf zmniejsza dostarczoną podobiznę do formatu paznokcia, poczem paznokcie kapie w chloru srebra tak długo, aż staną się czyste, jak zwyczajny papier do kopjowania. Następnie odbija się obraz na paznokciu, jak zwykle. W Londynie wprowadziła ten zwyczaj córka jednego z potentatów kolejowych. Poznała ona w Ameryce pewnego słynnego sportsmena angielskiego i już po kilku tygodniach znajomości, nosiła na palcu zaręczynowym miniaturową fotografię ukochanego. Ale, jak wiadomo, paznokcie rosną piękna Angielka była w wielkim kłopotcie, gdy obraz ukochanego wysunął się daleko poza palec. Ostatecznie zdecydowała się na operację obcięci paznokcia, a narzeczony przy tej sposobności stracił głowę. Naturalnie na paznokcie znalazł się natychmiast nowy obraz. W Londynie są damy, które na każdym paznokciu noszą obraz wielbiciele. A są i takie, co żałują, że mają tylko dziesięć palców.

Zapis dobroczynny baletnicy. We Florencji umarła w ostatnich dniach słynna w swoim czasie tancerka, Amalia Ferraris i w testamentie zapisała cały swój majątek, wartości z górą 600.000 lirów, na rozmaite cele dobroczynne. Zmarła tancerka, w ostatnich czasach zapomniała, należała niegdyś do najświetniejszych na całym świecie baletnic z okresu największego rozkwitu przebrzmiałej już dziś włoskiej szkoły tancerkiej i stawiana była na równi z takimi znakomitościami w sztuce baletowej, jak głośna Tagliani, Essler i Karolina Grissi. Nauczycielem jej był słynny mistrz nauki tańców, Karol Blasis z Mediolanu. Po odpowiednim przygotowaniu, Amalia Ferraris, wystąpiła po raz pierwszy publicznie w r. 1844 na scenie La Scala w Medjolanie i pierwszym tym występem zdobyła sobie światowy rozgłos. W przedsiębranej następnie „tournee” artystycznej po Europie, występowała ona kolejno w Paryżu, Berlinie, Londynie i innych miastach stołecznych, budząc wszędzie formalny zachwyt. Podobno była także bardzo dobrą aktorką i występowała kilkakrotnie w specjalnie dla siebie pisanych sztukach, w których miała oczywiście specjalnie dla siebie role popisowe. Wyszedszy za mąż za poetę włoskiego Józefa Torre, porzuciła zawód baletnicy i oddała się zupełnie na usługi ognisku domowemu. Zmarła w 72 roku życia.

Menu obiadu w Soeulu. *Journal de la Santé* przycząta autentyczne menu obiadu podczas jednego z większych przyjęć w Soeulu, stolicy państwa koreańskiego: **Glisty ziemne w kwaśnym sosie.** **Konserwy z pająków z pieprzem.** **Liszki w oleju palmowym.** **Zupa z gniazd jaskółczych.** **Ryba gotowana z tartymi mrowkami.** **Skrzela rekina na oleju rybnym.** **Udo psie smażone.** **Wątróbki szczurów z rożna.** **Ciastka na mleku klaczy.** **Owoce.**

Z kraju.

Bóbrka. (Wyrodna matka.) W gminie Budkowie (przy stacji kolejowej Staresiolo) powiata bobreckiego, podrodziła jakaś wyrodna matka, dziecko płci męskiej, liczące dni kilkanaście. Dziecko było owinięte chusteczką i poduszka, a ponadto obwiązane w chustkę zimową. Wyrodna matka położyła je przy gościńcu pod krzyżem. Prawdopodobnie zostało ono przywieszone tu ze Lwowa.

Jarosław. (Wypadek.) Gminy okoliczne, należące do parafji tutejszej, nie mają swoich cmentarzy, przywożą więc zwłoki do kościoła w Jarosławiu, dla pokropienia i pochowania następnie na jarosławskim cmentarzu. Dnia 10 bm. przywieziono równocześnie trzy ciała, trumny niesione do babinica, konie zaś pozostawiono bez dozoru; te spłoszyły się i trzy zaprzęgi w największym pędzie potratowały przechodnia Jana Rusinkiewicza, 85 lat liczącego. Rusinkiewicz doznał ciężkich uszkodzeń na ciele, złamania nóg i w stanie groźnym odwieziono go do szpitala powszechnego.

(Rada powiatowa.) Minionego poniedziałku odbyło się posiedzenie pełnej rady powiatowej, pod przewodnictwem w części Jerzego księcia Czartoryskiego, w części Dr. Dietzusa. Na pokrycie niedoboru budżetu uchwalono na rok 1904 pobór 85%, dodatków dla funduszu administracyjnego, 31½%, dla funduszu dr. powiat.

go. Po za budżetem uchwalono dla urzędników wydziału powiatowego statut emerytalny wedle modły rządowej, tudzież utworzenie z realności wydziału dwóch ciał hipotecznych, sprzedaż domu piętrowego i budowę własnego gmachu na pomieszczenie biur. Niebawem mają się odbyć wybory do rady powiatowej. **(Bezpieczeństwo publiczne.)** Na zarządzenie starostwa zbadata komisja, złożona z organów rządowych i miejskich, sale, w których się odbywają przedstawienia. Sale Sokoła, Gwiazdy i Viktorji uznano za odpowiednie, ale po wykonaniu drobnych adaptacji, natomiast w lokalu „Teatru amatorskiego” zabroniono wszelkich produkcji i przedstawień. **(Przedstawienie.)** W Sokole odbyło się w niedziele przedstawienie komedji „Jarmark małżeński”. Publiczność szczególnie zapęłniła salę i rozbawiona nie szczędziła dobrze zastużonych oklasków amatorom, którzy bez wyjątku doskonale wywiązały się ze swoich ról; mimo to należy szczególnie zaznaczyć wyborną grę pp. Grabowskich i p. Drodzowskiego.

(Bursa.) Na dochód bursy polskiej urządzone wieczór artystyczny 8 bm. Główną atrakcją był artysta p. Gustaw Fiszer, jemu też tylko zawiądywać może komitet udanie się wieczoru. Swoimi monologami i swoim humorem rozweselił największych hipochondryków, a swem imieniem zwabił gości z Pruchnika, Radymna i Sieniawy. Część muzyczna spoczywała w koncertowej produkcji muzyki 40 pp., której kapelmistrz p. Schweiger odegrał po mistrzowsku na skrzypcach fantazję z „Fausta” Sarasatego. **(Kasa oszczędności.)** Zamknięcie rachunków kasy oszczędności miasta Jarosławia wykazuje niezwykle pomyślny rozwój tej instytucji. Obrót kasowy w r. 1903 wyniósł pięć milionów koron, wkładki milion koron, pożyczki hipoteczne milion dwakroć tysięcy koron, pożyczki wekslowe 350.000 koron. Z kredytu hipotecznego korzystają także mieszkańcy sąsiednich miast, a szczególnie włościacina. **(Telefon.)** Niewiadomo, dlaczego dyrekcja poczty i telegrafów zwleka z włączeniem miasta do linii telefonicznej Lwów-Wiedeń. Ministerstwo handlu już dawno zarządziło to połączenie, tylko lwowska dyrekcja nie może już raz przeprowadzić robót, wymagających jednego dnia pracy i jednego robotnika.

(Dyplom honorowy.) Na prośbę miasteczka Kozowy, odbyło się w drodze delegacji wręczenie uroczyste dyplomu na honorowego obywatela miasta Kozowy adjunktowi sądownemu p. Torońskiemu przez reprezentację m. Jarosławia. **(Wyrok.)** Przed rokiem przeszło zginął dorozca domu Kolcan w dole kłoczynym, który zczył na polecenie właściciela domu p. Lipowitza. Za zaniedbanie ostrożności i użycie człowieka niefachowego, zasądził trybunał w Przemysłu p. Lipowitza na karę aresztu i płaćcenie wzdowie i dzieciom alimentów. Trybunał kasyacyjny, do którego się odwołał p. Lipowit, wyrok powyższy zatwierdził.

Z kresów.

Czerniowce. (Tow. akademickie „Ognisko”). W dniu 5 bm. wybrany nowy wydział stowarzyszenia, ukonstytuował się jak następuje: Prezesem obrany został p. Adam Medrak, st. praw, jego zastępcą p. Aleksander Biskupski st. praw, sekretarzem p. Stanisław Wład st. filozofji, kasjerem p. Adolf Bobosiewicz st. praw, bibliotekarzem p. Witold Błada st. filozofji, gospodarzem p. Edward Chatupa st. filozofji.

Lwów. Rendez-vous przejezdnych. Bez przerwy gorąca kuchnia, znakomity bufet, piwo pilzneńskie i bawarskie, delikatesy, magazyn win i herbat. Musiałowicz i Janik, naprzeciw hotelu Imperial. **Na loterję PP. Ekonomek** nadesłali swoje prace artyści-malarze: Pp. prof. Pochwalicki, prof. Tyniecki i prof. Kryciński. Pięniężne datki ofiarowali: Ks. arcybiskup Weber 20 kor., ks. arcybiskup Teodorowicz 20 kor., hr. Zamoyński 20 kor., hr. Karnicka 10 kor., Onyszkiewicz 2 kor., Łozińska 10 kor., Langie 10 kor., hr. Dembińska 20 kor., Krzysztofowicz 10 kor., Listowska 13 kor., Romanowska 5 kor., Łomnicka 4 kor., Gomulewska 2 kor., Iza Michałowska 50 kor., Erazm Świeczkowski 10 kor., Legierówna 2 kor. Fanty nadesłali: Pp. Lewicki, D tmar, Baczewski, Władysław Czaykowski, Kielanowska, Polanowska, Seferowiczowa, Listowska, Władysław Legerówna, Postarska, hr. Romerowa, ks. Sapieżyna, ks. Lubomirska, Stroynowska studjum olejne, hr. Jerzowa Wodicka własnoręczną pracę artystyczną.

Za tak hojnie ofiarowane datki i piękne fany, składa Stowarzyszenie PP. Ekonomek serdeczne Bóg zapłać. **Urządzenie** dyrekcji lwowskiego okręgu skarbowego, z którym s. p. Dominik Fedorowski, oficyał rachunkowy, dłuższy czas współpracował, prócz owieńca w dniu pogrzebu, zamówił na dzień 15 b. m. o godzinie 8 rano mszę św. w kościele OO. Bernardynów za spokój duszy swego ukochanego kolegi. **Stowarzyszenie „Czytelnia i wzajemnej pomocy funkcyjnarzysów koleji państwowych”** we Lwowie na odbytem walnem zgromadzeniu dnia 6 marca b. r. dokonało wyborów nowego wydziału na rok 1904 jak następuje: Prezes: Gawalewicz Michał — zastępca: Trypka Jan, Sekretarz: Bilecki Józef, kasjer: Stecher de Sebenitz Ludwik, kontrolor: Olechowski Franciszek, gospodarz: Rycki Wacław, pobyry: Fedyk Stanisław, Ziemborowski Robert, bibliotekarz: German Erazm. **Wydziałowi:** Stuzelacki Władysław, Dziatkiewicz Michał, Czajkowski Leon, Borecki Franciszek, Biłowski Ludwik, Maczubski Julian, Feith Antoni. Zastępcy wydziału: Polański Jan, Fiałkowski Apolinary, Hegedus Stanisław, Serednicki Karol, Czekański Feliks. **Komisja kontrolująca:** Marszałek Władysław, Bulawa Jan, Jakóbczyński Franciszek, Romański Władysław, Wanatowicz Stanisław.

Walne zgromadzenie członków Stowarzyszenia katolickiej młodzieży rękodzielniczej we Lwowie, poprzedzone dziękczynnym nabożeństwem, odbędzie się w niedziele dnia 27 marca b. r. o godz. 4 popoł. w sali „Skaly”. **Składki na cele użyteczności publicznej lub narodowej.** Dla ubogiego studenta I. K., p. Józefa, wdowa, 4 kor. **Zamiast wieńca** na trumnie s. p. Franciszka Mitraszewskiego, rodzina zmarłego, spełniając ostatnią wolę jego, złożyła na przytulisko brata Alberta 20 kor., a p. Ferd. Siedziński 10 kor. **Zmarli:** We Lwowie zmarł Franciszek Mitraszewski, emer. adjunkt dyrekcji poltelji.

NOTATKI literackie i artystyczne.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś w poniedziałek po raz pierwszy „Lysistrata”, operetka w 3 aktach Pawła Linkęgo. **Jutro we wtorek** (popularne przedstawienie) „Faust”, tragedia w 5 aktach Goethego, z p. Kamińskim w roli Mefista.

W s r o d ę (na ogólne życzenie) „Truba dur”, opera w 5 aktach Verdi'ego. Nieodwołalnie ostatni i pożegnalny występ Giacomo Rawnera, tenora oper zagranicznych, i Józefiny Kurtzówny, artystki opery warszawskiej, oraz debiut panny Heleny Makowskiej, w partji Azuceny.

We czwartek po raz pierwszy „Dzieci Waniaszyna”, sztuka w 4 aktach z rosyjskiego S. Najdienowa, przełożył H. Zbierzchowski.

Repertuar Filharmonji lwowskiej: W poniedziałek, dnia 14 bm., wielki koncert filharmoniczny, ze współudziałem znanego pianisty Ernesta Dohnaniego.

W sobotę, dnia 19 bm., wielki koncert filharmoniczny ze współudziałem Ernesta Mühlena, śpiewaka nadwornej opery wiedeńskiej.

„Szkoly”, organu Towarzystwa pedagogicznego, wyszedł nr. 10 z dnia 5 marca i zawiera: Przyzwyczajenie w wychowaniu. (Główna zasada pedagogiki Locke'go); Ze studjów nad psychologią dzieci. (Użytkowanie pieniędzy); Dwa okólniki; Dr. Karol Benoni (wspomnienie pośmiertne); Sprawy Towarzystwa pedagogicznego; Piśmiennictwo; Doniesienia Polskiego muzeum szkolnego we Lwowie; Egzamina kwalifikacyjne; Wiadomości potoczne i rozmaiteści. **„Przemyslowiec”,** tygodnik popularny dla techniki i przemysłu, pod redakcją inż. cyw. E. Libańskiego. Wyszedł nr. 24, z dnia 12 bm. i zawiera następujące artykuły: Handel i jego prawidłowy rozwój; Sprawy przemysłowe; Sprawy techniczne; Kronika techniczna i przemysłowa; Wynalazki i konkursy; Pouczenia i przepisy; Pytania i odpowiedzi; Głosy z kraju; Sorawy zawodowej pracy kobiet.

Kościół łaciński na Rusi. Nakładem Towarzystwa dla popierania nauki polskiej we Lwowie, ukazała się publikacja prof. dra Władysława Abrahamy pt. „Powstanie organizacji kościoła łacińskiego na Rusi”. Tom I. Cena egzemplarza 8 koron. Członkowie towarzystwa, zarówno dawniejsi, jak nowo przystępujący, mogą powyższą publikację otrzymać bezpłatnie jako premię, w miarę postanowień statutu. Zgłoszenia o nadsyłanie premij adresować należy do sekretariatu towarzystwa, Lwów, archiwum Bernardyńskie.

Echa z Rosji.

Jeśliby prawdą było, że prasa jest zwierciadłem danego społeczeństwa, to sądząc po niej, wojna japońska podniosła patriotyzm Rosjan w nieskończoność. Szpalty pism przepelnione są ciągle opisami patriotycznych manifesty jakiej odbywają się nieprzerwanie w całej Rosji, a dobowolne składki na wojenne cele, wynoszący już kilkadziesiąt milionów. Ponadto, wszystko, co tylko karabin odwignąć w stanie, od miejskiego gimnazjalisty aż do wiejskiego kościelnego diaka śpieszy w szereg ochotników.

A jednak, warto przypatrzeć się bliżej tym objawom rosyjskiego patriotyzmu. Uczynił to już korespondent *Dziennika Poznańskiego* i w ten sposób z obserwacji swoich zdaje sprawę:

Ochotników zgłasza się sporo, są to jednak przeważnie zawodowi wódcy, znani w Rosji pod nazwą „bosaków” i „złotej roty”. Jakimi nimi kierują motywy i jacy z nich będą żołnierze, domyśleć się łatwo, zresztą kraj tylko na tem skorzysta, jeżeli na czas zostanie oczyszczony z takich elementów; tylko nie wolno znowu przypisywać to „rozbudzeniu się wśród niższych warstw uczuć patriotycznych”. **Tak samo ma się co do wszelkich demonstracji;** o ile wogóle były, inscenizowane były przez żydów, garść najemnej ulicznej gawiedzi, oraz przebranych stójkowych, z rozporządzenia i wskutek usilnych starań miejscowej władzy. To też śmieszne są wobec tego cyrkularze, wydane obecnie przez gubernatorów, a zzywające lud, „aby hamował swę gorące uczucia patriotyczne i do codziennych wracał zajęć”.

Co zaś do składek na wojsko i flotę, istotnie płyną one ze wszystkich stron obfitą strugą. O ile są rzeczywiście „dobrowolne”, o tem tylko ten sądzić może, kto zna gorzką nędzę ludu, oraz krytyczny stan materialny klas posiadających. Tymczasem finansowe położenie rządu jest całkiem zadawalniające i rząd nie potrzebuje chyba wzdwiech groszków swoich poddanych; jeżeli dzieją się nadużycia, winne są głównie miejscowe władze prowincjonalne, starające się nawzajem prześcignąć w gorliwości. Zresztą sprawiedliwość każe przypaść, że pod tym względem w guberniach rdzennie rosyjskich nie lepiej się dzieje, niż w Królestwie i na Litwie.

Przytoczę dla przykładu kilka kwiatków, wyjętych z rządowej prasy rosyjskiej: „W mieście X aresztanci miejscowego więzienia zrzekli się na czas wojny dobowolnie czwartej części należnej im dziennej racji chleba”. Lub: „W pewnej gminie gubernji pskowskiej, dotkniętej w tym roku nieurodzeniem, mimo głodu i przerażającej nędzy włościacina uchwalili pewien wysoki datek na wojnę”. Uchwała była dobowolna, następnie musiano ściągnąć z chłopów pieniądze drogą przymusowej subhasty, bo gotówki nikt nie posiadał.

Izba sądowa.

(Kradzieże kolejowe przed sądem.) **Kraków, 12 marca.** **(Telegram „Dziennika Polskiego”).**

Trybunał w dalszym ciągu rozprawy w sobotę odrzucił wniosek obrońcy dra Badera, który domagał się wezwania pewnego świadka, mającego zeznać, że obwiniony Świczulski miał już raz napad ostrego szalu.

Prokurator oświadcza, że nietylko podtrzymuje oskarżenie przeciw Piławskiemu i Lachnitowi o kradzież kolji hr. Borkowskiej, wartości ponad 600 koron i przeciw obwinionemu Holikowi o kupno tej kolji, ale obecnie rozszerza alternatywnie oskarżenie przeciw Piławskiemu i Lachnitowi o kradzież bransoletki z brylantami, gdyż Holik zeznał, że taką bransoletkę kupił i zapłacił za nią 3200 koron. Rozszerza także alternatywnie oskarżenie przeciw obw. Holikowi o kupno tej bransoletki.

Rozszerzeniu oskarżenia sprzeciwia się cała obrona, a imieniem jej dr. Goldhammer

Chleb znany pod nazwą **Morawski** wyrabiany wedle najnowszej metody polca **Marcin Czyżek** nie ustępuje, lecz go przewyższa, gdyż jest łatwo strawnym, nie czerstwieje i przez kilka dni nie traci pierwotnego smaku. — Znakiem ten chleb kosztować można bezpłatnie w sklepach **Marcina Czyżka**.

prosi trybunał, aby wniosek prokuratora odrzucił.

Przewodniczący oświadcza imieniem trybunału, iż nie ma prawa odrzucić alternatywnego rozszerzenia oskarżenia, ale w odpowiedniej chwili, t. j. przy stawianiu pytań, rozważy, czy należy to rozszerzenie oskarżenia objąć pytaniami.

Następnie odczytano odezwę dyrekcyj kolei państwowych w Krakowie, Lwowie i Stanisławowie, które stwierdzają, iż po aresztowaniu oskarżonych kradzieże na kolejach prawie zupełnie ustały.

Obrońca dr. Lewicki uczynił wniosek, aby trybunał zażądał od dyrekcyj kolei w Stanisławowie wyjaśnienia, jakie tam znowu odkryto kradzieże.

Obrońca dr. Goldhammer wnosi, aby trybunał zaważwał ponownie na świadka starszego komisarza policji p. Balickiego i zapytał go, jakie dochodzenia toczą się dalej w sprawie kradzieży na kolejach i przeciw komu.

Prokurator sprzeciwia się tym wnioskom. Przeciwno rozszerzeniu oskarżenia protestuje jeszcze sam Pilawski. Pan prokurator — rzekł — jest od tego, aby oskarżać ludzi, ale to nie dowodzi jeszcze tego, abym ja był złodziejem i ukradł nieistniejącą bransoletkę.

Na pytanie przewodniczącego obw. Holik potwierdza, że kupił od Pilawskiego bransoletkę z 240 brylantami za 3200 koron, ale dodaje, iż nie wiedział, że pochodzi ona z kradzieży.

Obw. Pilawski w odpowiedzi na to podnosi, że już znawcy jasno oświadczyli, iż niemożliwym jest, aby istniała bransoletka szerokości 7 milimetrów o 240 brylantach.

Prokurator: Sprawa ma się trochę inaczej.

Obw. Pilawski: Proszę mi nie przerywać, ja panu prokuratorowi nie przysięgałem, teraz ja mam głos. W dalszym ciągu zapytuje, jak mógł Holik kupić taką bransoletkę, która wcale istnieć nie mogła.

Na pytanie sędziego przysięgłego Butrymowicza, Holik oświadcza, iż bransoletka ta mogła być częścią odciętą od kolji.

Na tem przewodniczący odczytał rozprawę do poniedziałku.

Rada państwa.

(Tel. Dzien. Pol.)

Posiedzenie izby poselskiej.

Wiedeń. W dalszym ciągu sobotniego posiedzenia, po czterech imiennych głosowaniach, które trwały do godz. 1/2 (czas wiedeński), zabrał głos prezydent gabinetu dr. Koerber, aby odpowiedzieć na wniesione ze strony Niemców i Czechów interpelacje w sprawie zajęć studenckich na uniwersytecie wiedeńskim i oświadczył, że dopóki studenci słowiańscy, uczęszczający na uniwersytet wiedeński, respektują przepisy, mają zagwarantowaną wszelką ochronę, podobnie jak wszyscy inni obywatele. Studenci powinni więc unikać wszelkich prowokacji i zaburzeń, przez które mogłoby przyjść do zakłócenia spokoju i wykroczenia przeciw ustawom, a koła studenckie nie powinny zapominać o skutkach takiego postępowania. Rząd pomimo ubolewania godnych scen na uniwersytecie, zostawił studentom ich uprzywilejowane stanowisko, ale zdecydowany jest przeszkodzić wszelkim ekscesom i nie dopuści do niepokojenia spokojnej i pracowitej ludności miasta Wiednia.

Rząd wydał więc odpowiednie wskazówki i zapewnienia, że w dalszym razie zaniecha wszelkich względów, gdyby był naruszony spokój Wiednia. (Żywe oklaski na ławach niemieckich, niepokój wśród Czechów).

O udzielenie nagany.

Nastąpiła dyskusja nad wnioskiem komisji nagany w sprawie udzielenia nagany postom Herzogowi i Steinowi. Referent p. dr. Roszkowski uzasadnia wniosek komisji o udzielenie nagany postom: Herzogowi i Steinowi którzy obrazili całe stronnictwo parlamentarne i ubolewa, że regulamin, oprócz nagany nie daje innych środków do prępienia i ukarania podobnego postępowania. Prosi o przyjęcie wniosku komisji.

P. Kramarz dziękuje referentowi za jego wywody. Idzie tu nie o osobistą obrazę i Czesi nie mogą dopuścić do tego, aby obrażano ich tu w tej izbie, gdzie muszą wypełniać swój obowiązek narodowy. Zmiana regulaminu nie usunie — zdaniem mowy — obstrukcji. Jedynym sposobem na to jest to, aby Niemcy uczynili zadość słusznemu żądaniu Czechów. Nie ustapiemy — zakończył — ani wobec obelg, ani groźb, choćby nawet przemocą chcieli nas do tego zmusić.

P. Perners torfer zastrzegą się przeciw temu, jakoby jego stronnictwo (socjaliści) popierało obstrukcję. Nie ma ono powodu być ani za obstrukcją, ani przeciw niej. Uważa za konieczne dojście do skutku porozumienia między Czechami a Niemcami, tembardziej, że gdyby takie porozumienie przyszło do skutku, to ster rządów objąłby nowy rząd demokratyczny, któryby obywatele z radością powitali, na miejsce dzisiejszego rządu feudalnego i tych, którzy poza nimi stoją.

P. Stransky podnosi, że wezwanie do gwałtów przeciw narodowi czeskiemu nie może ująć bezkarnie, tem bardziej, że Czesi nie mają zaufania do rządu, by ich ewentualnie od gwałtów tych uchronić. Czesi nawet, gdyby życie ich było w niebezpieczeństwie nie ustąpią. Podamy chętnie rękę do zgody, gdy przyznane będą nam równe prawa i zupełne równouprawnienie. Obowiązkiem rządu jest zadośćuczynić tym naszym słusznym żądaniom. Prezydent gabinetu nie czyni atoli nic, by porozumienie doprowadzić do skutku. Mijmy nadzieję, że w niedługim czasie przyjdzie do steru inny rząd, a wówczas Czesi otrzymają to, co im się słuszenie należy i ustanie obstrukcja.

P. Ofner przemawia następnie przeciw wnioskowi komisji i oświadcza, że uważa złożenie mandatów przez członków komisji nagany za nielegalne, ponieważ członkowie komisji są niejako sędziami i nazywa wpły-

wanie Koła polskiego na dra Byka w tym kierunku, by referat swój złożył, skandalem. Każdy poseł, tembardziej jako sędzia, głosować powinien według własnego przekonania i nikt nie powinien na niego wpływać. Zdaniem mowy komisja w tej sprawie nie jest kompetentną; skarcenie pp. Herzoga i Steina należało do prezydenta izby.

Po wyczerpaniu dyskusji zabrał jeszcze głos p. Roszkowski i wyjaśnił p. Ofnerowi, że komisja parlamentarna Koła polskiego wcale nie obrađawała nad tem, czy dr. Byk ma swój referat złożyć, tylko nad tem, jak Koło polskie ma nad wnioskami komisji głosować. Dr. Byk spostrzegłszy, iż zapatrywanie jego stoi w sprzeczności z zapatrywaniami jego kolegów klubowych, złożył referat i mandat do komisji. Na jego przekonania Koło polskie wcale nie wpływało. W końcu prosi p. Roszkowski jeszcze raz izbę o przyjęcie wniosku komisji.

Wniosek przyjęto. Lewica wstrzymała się od głosowania.

Na tem o godz. pół do 7ej zakończono obrady. Następnę posiedzenie w poniedziałek.

Sprawy aptekarskie.

Wiedeń. Subkomitet komisji sanitarnej dla spraw aptekarskich, uchwalił na odbytem wczoraj posiedzeniu kwestjonariusz w sprawach aptekarskich i to według wniosku posła Piepasa Poratyńskiego, z kilku nieznanymi zmianami.

Z Koła polskiego.

Wiedeń. (Tel. wł.) Koło polskie odbyło w sobotę posiedzenie, na którym dokonano wyboru komisji parlamentarnej. Cała komisja została bez zmian ponownie wybrana, a mianowicie: p. Dmoch Abrahamowicz 51 głosami, hr. Antoni Wodzicki 47 głosami, Czaykowski 47 gt., Stwiertnia 49 gt., ks. Pastor 37 głosami. Następnę odbyła się dłuższa poufna dyskusja polityczna.

Z sejmu węgierskiego.

(Telegr. „Dziennika polskiego“).

Posiedzenie sejmu węgierskiego.

Budapeszt. W dalszym ciągu sobotniego posiedzenia po n. Barcie zabrał głos hr. Apponyi i oświadczył, iż głosować będzie przeciw prowizorium budżetowemu, gdyż nie ma zaufania do hr. Tiszy. Dalej występował przeciw polityce hr. Tiszy, a przemówienie swe zakończył wnioskiem, aby izba ze względu na brak zaufania do rządu, odmówiła mu środków do rządzenia.

Prezydent gabinetu hr. Tisza, zabrawszy głos, prosi posłów, aby się ograniczali w dyskusji, gdyż pragnąłby, aby jak najszybciej było uchwalone prowizorium budżetowe, by kraj mógł wyjść ze stanu „ex lex“. Przyszła, iż władze skarbowe przy ściąganiu zaległych podatków postępować będą z największą względnością. Podnosi potrzebę oszczędności, poczem zaznacza, że rząd wojskowy ograniczył wydatki na cele wojskowe do najkonieczniejszych potrzeb i oświadcza, iż przyjmuje za to zupełną odpowiedzialność. Polemizuje z wywodami Apponyiego i podnosi, iż nieufność tego posła do mowy doszła do tego stopnia, że obiektywny sąd o niego (Apponyiego) jest już niemożliwy. Wskazuje na osiągnięte rezultaty i prosi o uchwalenie prowizorium. W końcu zapowiada, iż w dyskusji szczegółowej uczyni wniosek o uchwalenie prowizorium na pół roku, a nie na cztery miesiące.

Następnę posiedzenie w poniedziałek. **Budapeszt.** Poseł Iwanka wystąpił z partji Apponyiego.

Wojna Japonji z Rosją.

(Telegram „Dziennika polskiego“).

Bombardowanie Portu Artura.

Petersburg. Korespondent rosyjskiej agencji telegraficznej z Portu Artura donosi pod datą wczorajszą: Podczas bombardowania Portu Artura przez flotę japońską dnia 10 bm. najwięcej ucierpiał nowe miasto. Jeden granat padł przed domem adw. Sidorskiego, przyczem żona pułkownika Franka obsyna została szcztakami granatu. Córcece jej odtam granatu urwały głowę, a Sidorskiego na miejscu zabiły. Panna Walenez, rani na odłamkiem granatu ciężko w pierś, zmarła wśród strasznych męczarni w szpitalu. Zginął także jeden Chińczyk, a kilku jest rannych. Na dworcu granaty uszkodziły dwa wagony. Komendant Stüssel i jego sztab również zostali obsyni odłamkami granatów, ale nikt nie odniósł rany. Na górze Złotej porucznik Wachdin otrzymał od odtam granatu kontuzję, a kilku żołnierzy jest rannych. Jeden ze statków japońskich został trafiony przez strzał oddany z naszych baterji, poczem szybko odpłynął. Ogólny był bardzo silny i trwał do godz. 1 min. 30.

Petersburg. Z Portu Artura donoszą pod datą 12 bm.: Dziś wszystko spokojnie. Oprócz wylanych już strat przy bombardowaniu d. 10 bm. zginęło jeszcze dwóch mechaników, którzy pracowali na okręcie „Retwisan“.

Nowa klęska Rosji.

Kolonia. Koeln. Ztg. dowiaduje się ze źródła chińskiego, że Japończycy wylądowali pod Tutungkau, pobili tam wojska rosyjskie i obsadzili Tingtanwan i Antung. **Koeln. Ztg.** dodaje, że jeśli ta wiadomość jest prawdziwą, to Japończycy zajęli pozycje na tyłach Rosji.

Starcia na lądzie.

Londyn. Daily Chronicle donosi, że żołnierze koreańscy zaatakowali na północ od Pöngjang Rosjan i 200 ich wzięli do niewoli.

Samochwałstwo Kuropatki.

Paryż. Echo de Paris że Kuropatkin miał się wyrazić, iż Japończycy przedewszystkiem muszą być pobici w Mandżurji i Korei, poczem Rosjanie wędrują się do Japonji, tak, że pokój może być podpisany tylko w Tokio.

Atak na Port Artura.

Londyn. (Tel. wł.) Z Nagassaki donoszą bliższe szczegóły o ostatnim ataku na Port Artura: Walka morska była dla Japoń-

czyków korzystna, wiele rosyjskich krążowników uszkodzili pociski japońskie. Prócz szkody w okrętach i w mieście zrządzono wielkie straty. Rosjanie żywo odpowiadali kanonadą z fortów, jednak trafiano mało, a granaty po większej części padały w wodę. Na fortach kilkanaście dział zmuszono do milczenia.

Z pola wojny.

Paryż. (Tel. wł.) Do *Journalu* donoszą z Tientsina, że Port Artura jest bardzo poważnie zagrożony. Wicekról Peczili i gubernator Pekinu jawnie skłaniają się na stronę Japończyków i w razie, gdyby Japończycy odnieśli znaczniejsze zwycięstwo na lądzie, w tej chwili rozpoczną kroki wojenne.

Londyn. (Tel. wł.) Z Kobe donoszą, że konnica rosyjska podpaliszy Widzu, cofnęła się poza Jalu.

Tientsin. Żony i dzieci cudzoziemców zamieszkających w Niuczwangu, przybyły tu w wielkiej liczbie.

W pewnej miejscowości w prowincji Szansi, tłum porwał jakiegoś Francuza i przytrzymał go. Obawiają się o jego życie. Poszło to stąd, że jakiś Włoch zastrzelił pewnego Chińczyka.

Kolej nad Bajkałem.

Petersburg. Korespondent rosyjskiej agencji telegraficznej z Irkucka donosi pod datą wczorajszą: Roboty około budowy kolej naokoło Bajkału idą raznie naprzód. Dnia 13 kwietnia otwartą będzie linja Tauchoj-Kuldig, a dnia 15 sierpnia linja Kudaj-Bajkał. Celem przyspieszenia robót wyznaczył rząd kredyt dodatkowy w kwocie 756.000 rubli.

Rosja a Ameryka.

Waszyngton. Ambasador rosyjski hr. Cassini odwiedził sekretarza stanu Haya i podziękował mu za ostatnią notę Roosevelta. Rosja widzi w tem dowód, iż rząd Stanów Zjednoczonych zachować chce ścisłą neutralność.

Jeszcze z Portu Artura.

Paryż. (Tel. wł.) Przybyły do Cziwu z Portu Artura parowiec angielski przywiózł wieść, że „Retwisan“ dwa razy trafiony został pociskami japońskimi.

Dom generała Wołkońskiego bardzo uszkodzony. Na fortach zdemontowano dwa działa rosyjskie. Tysiące Chińczyków pracują nad wzmożeniem fortyfikacyj od strony lądu. Cztery okręty rosyjskie leżą jeszcze w porcie.

Zwycięstwo Japończyków na lądzie.

Londyn. (Tel. wł.) Z Tientsinu donoszą o nowej zwycięskiej bitwie dla Japończyków w Rosjanami. Zdaje się jednak, że rozchodzi się tu tylko o polityczki przedniej straży, która ma zamiar wywołać u Chińczyków ruch przeciw Rosjanom.

Wiedeń. Donoszą telegraficznie, że okręt „Cesarzowa Elżbieta“ przybył do Cziwu, a okręt „Aspern“ do Szangaju.

DEPESZE telegraficzne i telefoniczne.

Zajścia w Pradze.

Praga. Wczoraj panował ruch ożywiony na Przykopcach, ale spokoju nie zakłócono. Studenci niemieccy trzymali się zdala od placu św. Wacława.

Praga. (Tel. wł.) Wczoraj, jak i dnia poprzedniego, nie było żadnego wypadku. Ograniczyło się tylko na zebraniu się bardzo znacznej liczby studentów czeskich na Przykopcach. Zjawili się oni w bircikach jedwabnych na głowach. Uwagę zwrócił fakt, że brakowało zupełnie dziewcząt z wyższych klas szkół żeńskich. Zamiast nich zjawily się za to robotnice fabryczne i szwaczki w bardzo wielkiej liczbie. Ponadto zwróciło ogólną uwagę pojawienie się na Przykopcach studentów serbskich i kroackich, którzy przybyli tam w czerwonych, podobnych do fezów czapekczach na głowach. Studentów niemieckich, ze względu na rozpoczęte właśnie ferie wielkonoce, było nie wielu i w ogóle trzymali się oni całkiem zdaleka.

Staré nie było żadnych. Policję skonsygnowano na szerokiej przestrzeni, ale na ulicach było tylko tyle policyj, co prawie zwyczajnie. Powodu jednak do interwencyj policyjnej nie było.

Popołudniu zgromadzili się również studenci czeszy na Przykopcach, ale i popołudnie upłynęło spokojnie.

Zajścia na uniwersytecie wiedeńskim.

Wiedeń. (Tel. wł.) Postowie włoscy wnieśli w sobotę interpelację do dra Koerbera z powodu zajść na uniwersytecie wiedeńskim. Interpelanci podnoszą, że studenci niemieccy wyrzucili z auli studentów włoskich, a nadto pobili ich i obsynali obelgami. Takie postępowanie naraża na szwank nie tylko wzajemny stosunek studentów, ale także i narodów. Interpelanci więc zapytują ministra, co zamysła zarządzić, by zawarować prawa studentów włoskich na uniwersytecie wiedeńskim.

Wiedeń. Demonstracje studentów na uniwersytecie wczoraj się zakończyły. Przed południem zbrali się przed uniwersytem liczni niemieccy studenci, a członek komitetu wykonawczego wygłosił mowę, w której rzekł, że demonstracje powinny się tak samo godnie zakończyć, jak godnie się odbywały. Studenci wolał „Heil“ i odśpiewali dwie pieśni, poczem się rozeszli. W ciągu przedpołudnia kilku Czechów w pobliżu uniwersytetu zawołało: „Nider mit den Deutschen“, skutkiem czego przyszło do starcia z kilku studentami niemieckimi. Policja przywróciła spokój.

Wiedeń. Jak donosi *Correspondenz Wilhelm*, władza będzie odtąd postępowała ostrzej wobec demonstrujących studentów, ponieważ półrocze skończyło się, sale wykładowe na uniwersytecie są zamknięte i wskutek tego nie może być mowy „o bumlu“. Studenci, którzy będą demonstrowali na ulicach, nie będą mieli prawa do tych przywilejów, jakie mają na terenie uniwersytetu. Przeciw demonstracjom na ulicach wystąpi władza jak najostrzej.

Wiedeń. Jedną z korespondencyj lokalnych donosi, że wczoraj odbyła się wspólna narada komitetów wykonawczych stowarzyszeń studentów słowiańskich, włoskich i niemieckich i uchwalono z powodu zamknięcia półroczka, zaniechać wszelkich demonstracyj przed uniwersytem.

Sejmik Staroczechów.

Praga. (Tel. wł.) Przy współudziale około 200 osób odbył się tu sejmik partji staroczechów. Zajął go członek izby panów Mattusch serdecznem wspomnieniem przogronem, poświęconem pamięci śp. Riegera. Omawiał on następnie w obszernym referacie działalność polityczną partji w ciągu trzech lat ubiegłych i podniósł ze szczególnym naciskiem koalicję z Młodocechami i agrariuszami czeskiemi, która — jak zaznaczył — wobec ciężkiej sytuacji politycznej była koniecznością nieodzowną.

Przy omawianiu obstrukcji Młodocechów w parlamencie, wyraził mowca przekonanie, że jakkolwiek oznacza ona negację parlamentaryzmu i opóźnia załatwienie mnostwa ważnych postulatów ekonomicznych, to jednak w warunkach obecnych jest ona przecież konieczną.

W końcu postawił mowca rezolucję, w myśl której partja staroczeska akceptuje koalicję z Młodocechami i agrariuszami czeskiemi, a uregulowanie stosunku do obu tych stronnictw koalicyjnych, gdyby tego zachodziła potrzeba, pozostawia osobnemu komitetowi egzekucyjnemu. Rezolucja domagała się wreszcie wybrania nowych mężów zaufania na stanowiska jeszcze dotąd mężami takimi nieobsadzone.

W ciągu dyskusji nad tym punktem obrad liczni mowcy wyrażali zadowolenie z powdu połączenia się Staroczechów z Młodocechami i agrariuszami. Domagano się prztem włączenia do programu stronnictw — ogólnego równego prawa wyborczego.

P. Braf omawiał następnę sytuację polityczną. Zaznaczył on na wstępie także potrzebę złączenia się poszczególnych stronnictw czeskich, gdyż wyjdzie to tylko na korzyść całego narodu.

Co do obstrukcji, to potępił ją bezwzględnie, zaznaczając, że umotywowanie jej ze strony Młodocechów było aż do ostatniej chwili zupełnie niejasne i że właściwie dopiero teraz naród się dowiedział o jej celu, którym jest zwalenie gabinetu Koerbera.

W każdym razie należy unikać wszyskiego, coby mogło wnieść niesnaski i spory wśród stronnictwa czeskie. „Polityce ulicznej“, ujawniającej się w demonstracjach, jest mowa stanowczo przeciwny, bo dyskredytuje poważną pracę polityczną.

Przemówienie swoje zakończył Braf apelem do zebranych, ażeby wszystkie stronnictwa czeskie połączyły się wspólnie w dążeniu nad wzmożeniem i podniesieniem narodu czeskiego.

Awans komendantów korpusu.

Wiedeń. (Tel. wł.) Przy najbliższym awansie majowym awansują na zbrojmistrzów generałowie: Pitreich, Schönnich w Josefstadzie, Mertens w Koszycach, Horsetzky w Zadarze, Horsetzky w Krakowie.

Szpiegostwo w marynarce francuskiej.

Paryż. (Tel. wł.) Sprawa Martina, podejrzanego o szpiegostwo na rzecz Japonji, wikała się coraz więcej. Okazuje się, że list z podpisem japońskiego attaché marynarki otrzymała żona Martina. Nie mogąc go zrozumieć, posłała na radę do stróżowej. W tej chwili nadszedł Martin, któremu żona pokazała list i zapytała: Co ty masz do czynienia z jakimś Japończykiem? Martin odczytawszy list powiedział, że również go nie rozumie i odniósł go na policję. Nie wiadomo, przez kogo list był pisany, a trudno przypuszczać, aby Martin sam siebie zdradzał.

Kronika z ostatniej chwili.

Odnaczenie. Wiedeń. (Tel. W. Ztg) donosi: Cesarz nadał starościę w Nisku Leopoldowi Hendrichowi w okazji przeniesienia go na własną prośbę w stały stan spoczynku, krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa.

Zmiana statutów Schodnicy. Wiedeń. (Tel.) Prezydent gabinetu jako kierownik ministerstwa spraw wewnętrznych, zatwierdził zmianę statutów tow. „Schodnica“, uchwaloną a nadzwyczajnem walnem zgromadzeniu akcjonariuszy w Wiedniu dnia 24 paź ziernika z. r.

Dział ekonomiczny.

— Towarzystwo dla ubezpieczenia gradowego i reasekuracyjnę „Mendionale“. Na walnym zgromadzeniu, odbytem w dniu 10 marca br. w Tryjeście, przedłożono sprawozdanie z czynności za rok 1903, zawierające następujące ważniejsze daty.

W dziale gradowym wyniósł dochód w premji koron 4,013.543, wobec koron 3,739.626 w roku ubiegłym; za szkody wypłacono koron 3,421.133, wobec koron 3,210.846.

Za reasekurację ogniową pobrano premie w kwocie koron 1,896.527 wobec koron 1,526.276 w roku 1902, podczas gdy na szkody, po uwzględnieniu rezerwy szkodowej, wydano koron 1,226.814, wobec koron 874.248 w zeszłym roku. Rzerwa premijna w dziale ogniowym podniosła się z koron 763.138 na koron 948.263 i wynosi, wolna od wszelkich ciężarów, 50% dochodu w premji. Bilans zamknięto zwykłą w kwocie koron 230.749 (po doliczeniu przeniesienia z dochodu w kwocie koron 28.106), która po dokonaniu statum nakazanych potrąceń, umożliwia wypłatę dywidendy w kwocie 24 koron za akcję. Rezerwy premijne i zysku wynoszą koron 3,156.425, tak, że fundusz gwarancyjny towarzystwa z wliczeniem pełnego wpłaconego kapitału akcyjnego w kwocie koron 3,000.000, wynosi koron 6,156.425.

Generalna agencja uprz. Riunione Adriatica di Sicurtà we Lwowie, plac św. Ducha 1. 3, przyjmuje ubezpieczenia gradowe na rachunek „Mendionale“ pod przystępnymi warunkami.

Berlin 12 marca. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 201.50, Staatsbahn

136.40, Disconto Comandit 183.30, Berliński Towarz handl 151.50, Laura 224.90, Bochumy 187.90, Kolej połud. wschodnio-pruska —, Ryble za gotówkę 216.30 Kolej warszaw. wiedeń 154.75, Kolej morza Środoziemnego 88.50, Kolej Medjonalna 139 —, Losy tureckie 122.25, Renta wiośka —, „Harpener“ wopalmie węgle 189.50, Kolej Marienburg-Mławka —, Konseolidation 393 —, Lombardy 13.90 Kolej Henry 97.60 Niemiecki bank narodowy 115.40, Kanada Profereed 112.40, Akcje Żegluga hambur skiej 107 —, Warszawa krótka (Kurz Warschau) 215.70, Huta „Donnersmark“ 224 —.

Wiedeń 12 marca. Kurs giełdy wiedeńskiej.

Losy a) państwowe (z 1882) kr. z obig 100 r. 100 r. 295 —, Austr. bank kred. z ob. 100 r. 188 r. 288 —, Tow. zegl. na Dunaj 100 r. 100 r. 275 —, Weg. Banku 100 r. 100 r. 264 —, Bank czeski 100 r. 100 r. 89 —, Bank rezerwow. 100 r. 100 r. 21.25 —, Bank kred. 100 r. 100 r. 461 —, Bank 40 r. 40 r. 63 —, Bank 100 r. 100 r. 81 —, Losy 100 r. 100 r. 78 —, Bank 100 r. 100 r. 65 —, fe. 100 r. 16 —, Palfy 40 r. 160 —, Wzrost. kraj. k. Aust. tow. 10 r. 2.50 —, Wzrost. kraj. węg. tow. 5 r. 28.85, Losy 100 r. 100 r. 70 —, Sama 40 r. 77 —, 227 —, Paryżskie 100 r. 30 r. 77 —, Paryżskie oblig. kraj. 400 fr. 122.70, —, Komunalne w Wiedniu z r. 1874 503 —.

Berlin 12 marca. Akcje banknoty 15.15, spirytus —.

Frankfurt 12 marca. Austrjackie kredyty 200/30, Kurs g. —, Disconto —.

Paryż 12 marca. 4 procentowa renta 95.95, marka 28.93.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 12 marca 1904 r.

HOTEL GEORGEA Pokoje od 3 kor. Hr. A. Dzieduszycki z Akmaic. Hr. Tarnawska z Sniatynki. Hr. J. Mejniński z Partynowa. A. Aron z Paryża. F. Kraff z Holandji. E. Lustrac z Paryża. T. Horodyski z Komarowa. T. Stawikowski z Wiednia. K. Czaykowski z Nikowic. T. Rhan z Budapesztu. G. Wisinger z Wiednia. W. Świeżawski z Holubia. L. Münster z Wiednia.

HOTEL EUROPEJSKI Br. L. Brückman z Monasterzysk. A. Obertyński z Nowego Siola. S. Punt-schertowa z Rozważa. Dyr. J. Szumski z Borysławia. K. Drahanowski z Kamionki. M. Strzebiński z Kamionki. T. Polański z Rostocka. D. W. Czaykowski z Przemyśla. K. Puchalski z Dworzec. S. Krupiński z Krakowa. E. Günter z Linciu. A. Wiklein z Wiednia. H. Bachrach z Weiskirchen. A. Kunz z Podwberc.

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej zaule odpowiedzialności.

KSIEGARNIA POLSKA, ul. Akademicka 2, Lwów zaleca „SAMOUCIEK REUSSNERA“, najlepszy podręcznik do bardzo łatwej, przedkij i najtańszej nauki języków obcych niemieckiego, angielskiego, francuskiego i rosyjskiego bez nauczyciela. — Prospekt i cennik gratis. 71-III.

Podziękowanie.

Nie mogąc osobiście wyrazić mojej wdzięczności, na tem miejscu składam serdeczne podziękowanie wszystkim przyjaciółom i znajomym, którzy okazali mi swe współczucie po śmierci nieodżałowanej s. p. żony. 302 **Mieczysław Szydłowski.**

Zakład dentystyczny

Serce i przesąd. Powieść z francuskiego. Pokojowa Żorżeta czekała, trzeba było wracać. Panna Grandfief przeszła do pokoju sąsiedniego...

Przed podrobieniem ochronione przez wzór i markę. Sól żółtawkowa. Komitet wystawowy — dla organizacji galicyjskiej wystawy spirytusowej w Wiedniu...

JULJUSZA SCHAUMANA krajowego aptekarza w STOCKERAU. Od wielu lat uznany dytyeczny środek dla pobudzenia trawienia. Usuwa natychmiast zbyteczne kwasy żółtawkowe...

Stanisław Masłowski fryzjer i perukarz 249. poleca Szanownej Publiczności swój Zakład z komfortem i higienicznie urządzonej. Plac Halicki 3...

Kotel Bristol Teatr rozmaitości i. piętro. Występ najlepszych sił artystycznych. Codziennie trzy nowe sensacyjne komedje. 210

Kawiarnia Amerykańska 155 przy ulicy Trzeciego Maja 1. II we Lwowie. Codziennie koncert muzyki wojskowej. — Początek o godz. 9-tej wieczór.

Jerzy Vedral tkactwo Libstat (Czechy) Piłsna o 152 gatunkach i szerokości 1 metr od k. — 80" do k. 12. Szerokość 78 — 300 cm. Adamaszk-Gradie czysto lniane i bawełniane...

C. K. Galicyjskie Towarzystwo gospodarskie ul. Karola Ludwika 1. 3. Komitet wystawowy — dla organizacji galicyjskiej wystawy spirytusowej w Wiedniu...

Produkcja nasion i Szkółki leśno-ogrodowe Tadeusza hr. Łubieńskiego w Zassowie, poczta i tel. w miejscu stacja kolei Czarna polecają nasiona leśne, wszystkie odmiany flanc i drzew do kultur leśnych...

Pastylek Gerandel'a 2004 Jeżeli kto kaszle w sposób rozpaczny niech tylko zażyje Pastylek Gerandel'a. Dosty jest raz spróbować, żeby się przekonać o skuteczności...

Ziółka przeczyszczające CHAMBARD (The purgatif de Chambard) 2007 w skład których wchodzi jedynie ziółka i kwiaty, są środkiem czyszczącym, przyjemnym w smaku, a działaniu łagodnym...

Zakład wodolecznicy 99 Dr. A. Chromca w Zakopanem otwarty cały rok. Centralne ogrzewanie. Kanalizacja. Światło elektryczne. Wodociąg. Nowo urządzone łazienki.

Tymczasowe doniesienie. 301 Mamy zaszczyt donieść, iż w krótkim czasie otworzymy przy ulicy Czarnieckiego 1. 10 we Lwowie Cukiernię francuską...

Dr. Fryderyka Langyela balsam brzożowy. Już sam sok roślinny płynący z brzozy, jeśli w pniu wyświdrowano dziurkę, znany jest od niepamiętnych czasów jako najznakomitszy środek piekniczy...

Colosseum w Pasażu Hermanów, przy ulicy Słonecznej od 1 marca począwszy „Wojna rosyjsko-japońska na morzu”, obraz biopiku amerykań. B. et L. Delny, gwiazdy teatru „Scala w Paryżu”...

JULJUSZA SCHAUMANA krajowego aptekarza w STOCKERAU. Od wielu lat uznany dytyeczny środek dla pobudzenia trawienia. Usuwa natychmiast zbyteczne kwasy żółtawkowe...

Ztr. 3-50 ztr. Butelka znakomitego kuracyjnego Koniaku francuskiego poleca FRYDERYK SCHUBUTH i Spł. Lwów, Rynek 45. 250

Ważne dla W. T. Urzędów parafialnych. Poszukuję metryki Franciszka Salezego Remiszewskiego, urodzonego prawdopodobnie w Podolu, w powiecie: Podhajce, Brzeżany, Stanisławów, Buczacz, Czortków, Tarnopol, Trembowla, Zbaraż, Husiatyn, lub innym, około roku 1784.

Ważne dla pań! Tylko za 10 ztr. wycieczkę się można stroje francuskiego pod wędrowaniem z kolejką Eugenia Gwiazdźca w Lwowie, ulica Kopernika 1. 8. II. piętro.

Ruch pociągów kolejowych obowiązujący z dniem 1-go października 1903 roku. — (Czas środkowo-europejski).

Table with columns: POCIĄG, Do Lwowa z: (na dworzec główny), Ze Lwowa do: (z dworca głównego), and na dworzec „Podzamcze”. It lists train routes, destinations, and departure times.